

УДК 330.101

DOI: 10.18524/2413-9998/2019.3(43).184694

**О. Ю. Головченко,**

головний спеціаліст відділу іноземних судів

Департаменту міжнародних спорів

Міністерства юстиції України,

вул. Драгоманова, 40-а, кв. 63, м. Київ, 02068, Україна

e-mail: ok.holovchenko@gmail.com

## **ПРІОРИТЕТНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО ІНСТИТУЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДКРИТОЇ ЕКОНОМІКИ У СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ УМОВАХ**

У статті досліджуються пріоритетні аспекти державного інституційного регулювання відкритої економіки у сучасних трансформаційних умовах. Обґрунтовано, що еволюція макроекономічної теорії повинна здійснюватися не з позиції виникнення та розвитку різних теоретичних напрямків, а з точки зору окремого дослідження теоретичного підґрунтя і комплексу визначеного кола питань, які зачіпають безпосередньо інституційне регулювання національного макроекономічного середовища. Доведено, що сучасні національні держави стають локальними одиницями влади у міжнародній глобальній системі, у якій визначальну роль відіграють грошово-кредитні ринки та транснаціональні підприємницькі структури. Визначені основні пріоритети глобальних транснаціональних суб'єктів господарювання. З'ясовано, що регулювання процесів у макроекономічному середовищі в умовах перманентної турбулентності та під впливом значних ризиків актуалізувало завдання всебічного дослідження надскладних, турбулентних, мультилатеральних і багаторівневих взаємозалежностей процесів глобалізації та державного інституційного регулювання. Доведено, що у сучасних реаліях розвитку національного макроекономічного середовища пріоритет повинен бути відданий інструментам грошово-кредитного спрямування в системі державного інституційного регулювання відкритої економіки. Виокремленні пріоритетні цілі сучасної грошово-кредитної політики у національному макроекономічному середовищі.

**Ключові слова:** державне інституційне регулювання; грошово-кредитна політика; глобалізація; макроекономічне середовище.

**Постановка проблеми у загальному вигляді.** Під впливом глобалізаційних процесів істотно збільшується економічний простір у національному середовищі, а завдання по його підтримці

та інституційному регулювання постійно ускладнюються. У міжнародному макроекономічному середовищі, на превеликий жаль, відсутні сучасні ефективні заходи з інституційного регулювання економічних і соціальних процесів, які для більшості суб'єктів глобального простору вийшли за національні рамки. Визначені аспекти обумовлені складністю сучасних трансформаційних процесів і відсутністю достатнього досвіду їх регулювання.

Сучасна система економічних і соціальних відносин у міжнародному середовищі багато в чому виходить з ідей ринкового фундаменталізму, де прерогативу має вільне ринкове конкурентне середовище. Глобалізація, як правило, орієнтована на ринкові відносини, які забезпечують регуляторні функції, а глобалізаційні процеси сприяють зниженню ефективності національного регулятора економічних і соціальних відносин у макросередовищі.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Питаннями державного інституційного регулювання відкритої економіки у сучасних трансформаційних умовах займалися такі науковці в галузі управління та адміністрування: Ю. М. Сафонов, Г. С. Григор'єв, Ю. М. Мельник, Є. І. Масленников, В. І. Борщ, І. А. Ломачинська та інші.

**Постановка завдання.** Дослідити пріоритетні аспекти державного інституційного регулювання відкритої економіки у сучасних трансформаційних умовах.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Глобалізація відображає процес діалектичної взаємодії національних і глобальних суспільних процесів, за якого відбувається поступове обмеження національних особливостей суспільних відносин (і відповідних якостей людини) та їх поступове підпорядкування системі глобальних відносин, а також законів і закономірностей такої взаємодії, цілісність якої забезпечується національними сегментними структурами [1].

У сучасних нестабільних перманентних умовах роль національних держав, на думку прихильників ліберального підходу до процесу глобалізації, повинна поступово зменшуватися. Більшість суб'єктів міжнародного простору повинні відмовитися від національного суверенітету і ввести суверенітет, який має обмежені ознаки.

Відомий японський дослідник в галузі економіки та управління Кенічі Охма у своїх працях наполягав, що більшість національних урядів себе зжили та є пережитками минулих періодів. Кенічі Охма наполягав, що «традиційні національні держави перетворилися в неприродні, навіть неможливі з точки зору бізнесу, одиниці в глобальній економіці»..., а «колишня картина світу ... стала не більше ніж ілюзією». «Національна держава стає застарілим елементом, оскільки вже не є оптимальним підрозділом для організації економічної діяльності у макроекономічному середовищі» [2; 3].

На думку вченого, сучасні національні держави стають локальними одиницями влади у міжнародній глобальній системі, у якій визначальну роль відіграють грошово-кредитні ринки та транснаціональні підприємницькі структури.

Кенічі Охма наполягав, що на зміну традиційним державам приходять так звані «регіональні держави», «природні економічні зони», «природність» і масштаби які формуються відповідно до потреб глобальної міжнародної економіки. У сьогоднішньому міжнародному макроекономічному середовищі без кордонів, науковець зазначав, що «невидима рука» має радіус дії і силу, про яку Адам Сміт міг тільки мріяти». При цьому він додає, що «національна держава і «невидима рука» можуть паралельно і одночасно співіснувати тільки в тому випадку, якщо перше може контролювати та регулювати друге», але у сучасних умовах це не спостерігається».

Економічна та соціальна політика промислово-розвинутих країн, як правило, формувалася під впливом розвитку макроекономічних теорій. На наш погляд, еволюція макроекономічної теорії повинна здійснюватися не з позиції виникнення та розвитку різних теоретичних напрямків, а з точки зору окремого дослідження теоретичного підґрунтя і комплексу визначеного кола питань, які зачіпають безпосередньо інституційне регулювання національного макроекономічного середовища.

У сучасних наукових дослідження, незважаючи на тенденції до виникнення теоретичного синтезу, існують серйозні розбіжності

щодо впливу розвитку економічної теорії на практику інституційного регулювання макроекономічного середовища.

Неолібералізм значно впливає у сучасних умовах на глобалізаційні процеси у міжнародному макроекономічному середовищі, де зростає роль окремих транснаціональних суб'єктів в регулюванні не тільки світогосподарських процесів, але й процесів на рівні окремого національного макроекономічного середовища. З цією метою, глобальним транснаціональним суб'єктам господарювання необхідно визначити наступні пріоритети:

- забезпечити та підтримати якісні зміни на світовому ринку товарів, робіт та послуг;

- значне зменшення залежності глобальних транснаціональних суб'єктів господарювання від державних інституцій за рахунок стратегічного визначення ними обсягів податкового навантаження, стратегічних пріоритетів своєї соціально-економічної відповідальності у міжнародному середовищі;

- розробка та впровадження сучасної системи впливу на потенційно слабких партнерів у сфері торгівлі, послуг, фінансів, технологій та ін.;

- подолання національних, релігійних, військових, політичних, історичних, культурних, гуманітарних та інших протиріч за допомогою корінного реформування діючої системи міжнародних відносин за всіма сегментами;

- створення дієвих соціально-економічних механізмів, застосування яких дозволить раціонально вирішувати питання взаємодії глобальних транснаціональних суб'єктів господарювання з державними та регіональними інституціями, міжнародним і національним суспільством й іншими стейкхолдерами;

- поширенням міжнародної інтеграційної кооперації та розподілу праці з поступовою побудовою міжнаціональних господарських ланцюжків;

- формування необоротних та оборотних резервів за всіма секторами ринку, здатних штучно переміщати кордони ринку глобальних транснаціональних суб'єктів господарювання в залежності від його кон'юнктури, купівельної спроможності споживачів, політич-

ної та соціально-економічної ситуації у відповідному географічному сегменті або глобальному макроекономічному просторі.

– забезпечити взаємодію між національними та глобальними соціально-економічними процесами, що значно вплине на їх ефективність.

Деякі прихильники неокласичного напрямку у своїх дослідженнях зазначали, що «сумна правда полягає в тому, що макроекономічні дослідження надали лише слабкий вплив на практичний аналіз грошово-кредитної і фіскальної політики» [4].

Інші підтримували протилежну точку зору: «За останні десятиліття у багатьох країнах в економічній політиці були прийняті різноманітні зміни, які відповідають тому, що запропонувала макроекономічна теорія за останні тридцять років. Вплив макроекономічної теорії на практику державного інституційного регулювання включає: збільшення незалежності національних банків; визнання в якості цілей таргетування параметрів інфляційної складової; збільшення використання оподаткування споживання і праці замість податків на капітал; посилення уваги до витрат економічної політики, що порушує стан ринків робочої сили у макроекономічному середовищі» [5].

Під впливом розвитку неокласичного напрямку, змінюється ставлення до державного інституційного втручання в процеси функціонування ринкової економіки. Також необхідно зазначити, що загальні зміни в глобальній економіці і посилення дієвості ринкових механізмів, обумовлюють необхідність переоцінки можливостей і необхідності державного інституційного втручання у макроекономічне середовище із застосування сучасного інструментального забезпечення.

Процес інтернаціоналізації окремих сфер макроекономічного середовища надає можливість системно підвищити результативність господарських процесів, забезпечити зростання високотехнологічної діяльності, сприяє впровадженню інноваційних аспектів до системи державного інституційного регулювання.

Глобалізаційні зрушення на зламі ХХ–ХХІ ст. втягнули міжнародне макроекономічне середовище у вир безповоротних кар-

динальних трансформацій та перетворень. Глобалізація сильно розхитує основи національно суверенітету у міжнародному середовищі, а загальний вектор розвитку суспільства у світовому просторі схиляється у бік уніфікації соціально-економічних форм внутрішнього устрою національного макросередовища.

Зближення у міжнародному макроекономічному середовищі національних складових інтенсифікує та розвиває взаємодію суб'єктів від локального до планетарного масштабу. Тому, виникають взаємопов'язані розгалужені транснаціональні системні підприємницькі взаємозв'язки і господарські відносини, через які різноманітні суб'єкти самостійно входять у світовий макроекономічний простір, утворюючи нові соціально-економічні спільноти, інформаційно-комунікаційні канали тощо. Глобалізаційні процеси спонукають до втрати відповідної країни статусу єдиного суб'єкта інтегрування та представлення інтересів великих спільнот у міжнародному макроекономічному середовищі, що у свою чергу кардинально розширює локус управлінської діяльності, де зміщуються акценти з національного на наднаціональний або субнаціональний рівні регулювання.

Таким чином, суттєвим напрямом глобальних зсувів виступає зміна владних систем, моделей і механізмів, які забезпечують формування сучасних адекватних організаційно-функціональних структур державного інституційного регулювання, для виокремлення яких ще не віднайдено сталих та домінуючих дефініцій.

Регулювання процесів у макроекономічному середовищі в умовах перманентної турбулентності та під впливом значних ризиків актуалізувало завдання всебічного дослідження надскладних, турбулентних, мультилатеральних і багаторівневих взаємозалежностей процесів глобалізації та державного інституційного регулювання. Тому, усвідомлення динаміки їх взаємозв'язку та взаємодії має особливе значення для поглиблення розуміння сучасних тенденцій розвитку механізмів та моделей державного інституційного регулювання та теоретико-методологічного обґрунтування проведення реформ інституційного втручання у національному середовищі.

Особливо це стосується короткострокового перманентного втручання, необхідність якого повністю заперечується неокласиками та роль якого значно зменшилася у науковців, які підтримують кейнсіанську теорію. На превеликий жаль, в умовах сьогодення, ми маємо такі розбіжності з проблеми державного інституційного регулювання у макроекономічному середовищі, але в той же час, мають місце конкретні протиріччя щодо пріоритетів і механізмів використання основних інструментів макроекономічної політики: фіскальної та грошово-кредитної.

Важливо відзначити, що практично повністю вичерпані розбіжності з приводу найбільшою важливості фіскальної або грошово-кредитної політики для стратегічного розвитку національного макроекономічного середовища країни. На відміну від ортодоксальної кейнсіанської школи, яка розглядає фіскальну політику вагомою та пріоритетною, у сучасних реаліях розвитку національного макроекономічного середовища пріоритет повинен бути відданий інструментам грошово-кредитного спрямування.

Сформована тенденція обумовлена зміною зовнішніх умов, посиленням відкритості національного макроекономічного середовища та розвитком глобалізаційних зрушень у господарській діяльності. Також необхідно відмітити, що існування об'єктивних причин знизило можливості маневрування відповідними бюджетами та, як наслідок, застосування бюджетної політики як інструменту державного інституційного регулювання макроекономічного середовища країни.

Основні аспекти бюджетних обмежень:

- зниження бюджетних дефіцитів;
- скорочення темпів зростання бюджетних витрат;
- зниження податкового гніту у національному макроекономічному середовищі;
- скорочення розміру бюджетної заборгованості.

Бюджетний дефіцит показує перевищення видатків бюджету над його доходною частиною та є індикатором, який свідчить про негативні явища та процеси у національному макроекономічному середовищі та впливає на інфляційну складову грошової одиниці країни.

До основних причин бюджетного дефіциту відносять:

- соціально-економічна політика уряду, який проводить значні структурні зрушення та трансформації у макроекономічному середовищі країни;

- негативні, руйнівні наслідки непередбачених подій, які пов'язані з агресивною поведінкою зовнішнього оточення країни;

- непередбачувана ревальвація національної валюти, яка має позитивний ефект у короткостроковому періоді, але формує ряд довгострокових макроекономічних дисбалансів, що у свою чергу знижує конкурентоспроможність національних експортерів-товаровиробників та стимулює нарощування імпорту товарів, впливає на невиконання плану щодо податкових платежів та призводить до зростання бюджетного дефіциту;

- зниження результатів діяльності господарського комплексу країни;

- інші явища та фактори, які впливають на соціально-економічне становище у макроекономічному середовищі країни.

Наявність бюджетного дефіциту здебільшого є негативним явищем, але не свідчить про розбалансованість бюджету в цілому, оскільки в процесі його складання та затвердження визначаються джерела дефіцитного фінансування. Це складне економічне явище, у якому віддзеркалюються різні аспекти соціально-економічного розвитку у національному середовищі та підтверджує ефективність економічної політики державних інституцій [6].

Пріоритетність інструментальної підтримки державного інституційного регулювання макроекономічного середовища країни також визначається вибором режиму валютного курсу. Відомий канадський вчений-економіст Роберт Александер Мандел у своїх роботах запропонував модель, яка відображає залежність грошово-кредитної та фіскальної від зміни режиму валютного курсу. Також він наголошував, що міжнародні фінансові потоки можуть впливати на здатність національних державних інституцій керувати їх макроекономічних середовищем шляхом корегування відсоткових ставок і бюджетно-податкової політики.

Міжнародна валютна система, яка регулювала національні валютні курси була за початкова при підписанні Бреттон-Вуд-



ської угоди, яка забезпечила стабілізацію національних валютних курсів, а золото та американський долар почав використовуватися як інструмент міжнародних розрахунків і валютних резервів. Вона дозволила у міжнародному макроекономічному середовищі дотримуватися узгодженого грошово-кредитного порядку призначеного для регулювання фінансово-економічних відносин між незалежними суб'єктами міжнародного простору. Основний аспект Бреттон-Вудської угоди – національна інституційна підтримка валютного курсу обміну в межах ( $\pm 1\%$ ) та прив'язка його до монетарного золота, що дозволило подолати тимчасові диспропорції платежів після другої світової війни.

При фіксовано-бюджетному режимі валютного курсу збільшується ефективність фіскальної політики та знижується роль грошово-кредитних інструментів. При гнучких валютних курсах та лібералізації фінансово-кредитних потоків пріоритетність мають інструменти грошово-кредитного спрямування, фіскальні політика відходить на другорядну позицію.

Таким чином, якщо раніше кейнсіанство віддавало пріоритет інструментам фіскального спрямування, то у сучасних трансформаційних умовах пріоритетною складовою державного інституційного регулювання є грошово-кредитна політика, яку забезпечує та впроваджує національний банк країни.

Пріоритетними цілями сучасної грошово-кредитної політики в країні є:

- забезпечення цінової стабільності у національному макроекономічному середовищі за рахунок застосування монетарного режиму інфляційного таргетування;
- сприяння фінансово-економічній стабільності у національному макроекономічному середовищі;
- забезпечення стійких темпів фінансово-економічного зростання у національному макроекономічному середовищі;
- підтримка фінансово-економічної політики Кабінету Міністрів України.

Поліцентризм у міжнародній фінансово-економічній системі ХХ–ХХІ ст. зайшов у суперечність із заснованим на монопольній

позиції американського долара моноцентризмом у сфері міжнародних валютних відносин, що у свою чергу вплинуло на створення глобальної, достатньо ефективної міжнародної валютної системи, яка застосовує міжнародні платіжні засоби – Спеціальні права запозичення (SDR – Special Drawing Rights) та забезпечило перехід до плаваючих валютних курсів та заміна валютного паритету «валютним кошиком SDR».

Під егідою Міжнародного валютного фонду у 1970 році були випущені в обіг перші спеціальні права запозичення, а їх вартість визначалася середньозваженою величиною ринкового курсу «валютного кошику SDR» шістнадцяти провідних валют світу.

Спеціальні права запозичення – це інтегрований фінансовий інструмент Міжнародного валютного фонду, який має резервні та платіжні ознаки. Емітуються Спеціальні права запозичення тільки у безготівковій формі у вигляді записів на рахунках, які відкриті у банківських установах.

Основна мета створення Спеціальних прав запозичення: подолання парадоксу Тріффіна в межах Бретон-Вудської валютної системи – протиріччя між глобальним характером використання та національною природою валютних одиниць. Країні, що брала участь у цій системі, потрібні були офіційні резерви – урядові або центральні банківські капіталовкладення у формі золота і загальноприйнятих іноземних валют, які могли б бути використані, щоб донести чисту валюту на міжнародний валютний ринок, з метою збереження його обмінного курсу[10].

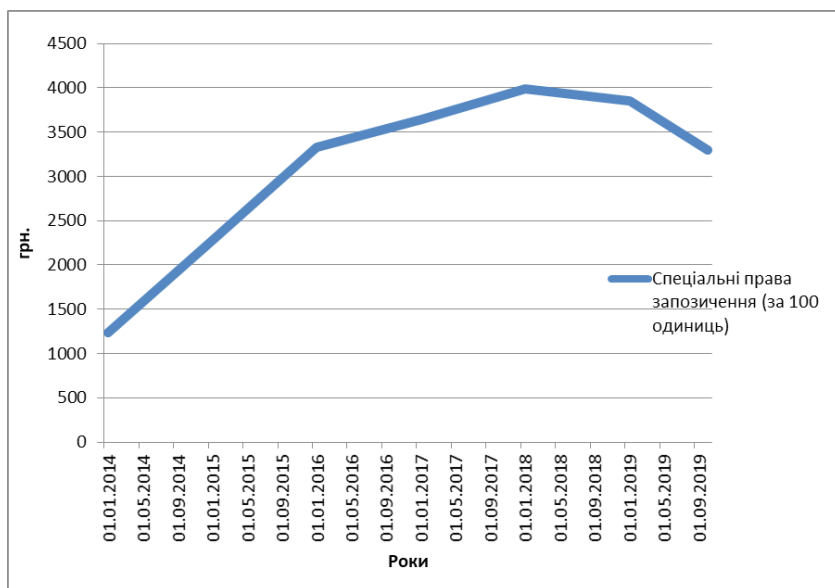
З 1 жовтня 2016 року валютний кошик Спеціальних прав запозичення забезпечується п'ятьма провідними валютами глобального простору:

- 0,58252 американського долара (41,73 %);
- 0,38671 євро (30,93 %);
- 1,0174 юаня (10,92 %);
- 11,9 ієни (8,33 %);
- 0,085946 фунта стерлінгів (8,09 %).

У сучасних реаліях функціонування міжнародної грошово-кредитної системи, Спеціальні права запозичення мають досить

обмежену сферу використання та є резервним активом, з функціональною ознакою розрахункової грошової одиниці Міжнародного валютного фонду та інших міжнародних фінансових інституцій.

На рис. 1 представлена динаміка Спеціальних прав запозичення за період 2014–2019 рр. (за 100 одиниць), яка сформована за даними Національного банку України. На 1 січня 2018 року вартість ста одиниць Спеціальних прав запозичення складала 3987,51 грн., а на 1 жовтня 2019 року – 3298,86 грн. Аналітичні дані свідчать про поступове збільшення вартості національної валюти по відношенню до валютного кошику спеціальних прав запозичення, що позитивно впливає на підвищення купівельної спроможності національної валюти та сприяє фінансовій стабільності у макроекономічному середовищі країни.



**Рис. 1. Динаміка Спеціальних прав запозичення за період 2014–2019 рр. (за 100 одиниць)**

*Джерело:* побудовано автором за даними Національного банку України.

Таким чином, спеціальні права запозичення – це сучасний інструментарій, який забезпечує міжнародні валютні розрахунки у глобальному макроекономічному середовищі та підтримує грошово-кредитні відносини між країнами.

Національна грошово-кредитна політика з урахуванням макроекономічного контексту повинна підтримати стійкі темпи економічного зростання в країні та забезпечити інноваційно-інвестиційну підтримку розмаїтого конгломерату у національному середовищі.

У 2018–2019 роках зростання національної економіки поступово збільшується і наблизатиметься до пріоритетного темпу зростання 5-7 %, що забезпечить сталий розвиток країни та підвищення соціальних стандартів життя у суспільстві, а сучасна та адекватна грошово-кредитна (монетарна) політика повинна цьому сприяти.

Інноваційні аспекти, обсяги інвестицій та потенціал зростання у національному макроекономічному середовищі повинні суттєво збільшитися в разі проведення необхідних трансформаційних змін, у тому числі підвищення якості функціонування регулюючих інституцій, дідживатілізації процесів регулювання й управління, підвищення рівня захисту прав приватної та інтелектуальної власності, зниження рівня корупції, підвищення ефективності фінансового сектору, який сприятиме розвитку підприємницької діяльності в країні тощо.

**Висновки та пропозиції.** Таким чином, регулювання процесів у макроекономічному середовищі в умовах перманентної турбулентності та під впливом значних ризиків актуалізувало завдання всебічного дослідження надскладних, турбулентних, мультилатеральних і багаторівневих взаємозалежностей процесів глобалізації та державного інституційного регулювання. Тому, усвідомлення динаміки їх взаємозв'язку та взаємодії має особливе значення для поглиблення розуміння сучасних тенденцій розвитку механізмів та моделей державного інституційного регулювання та теоретико-методологічного обґрунтування проведення реформ інституційного втручання у національному середовищі. Одним з

дискусійних питань залишається адекватність національної грошово-кредитної політики в умовах глобалізації та вибір режиму формування валютного курсу, від якого залежить її ефективність. Плаваючий режим валютного курсу у національному макроекономічному середовищі є бажаним для економіки країни та стимулює розвиток конкурентного середовища.

Суттєвим напрямом глобальних зсувів виступає зміна владних систем, моделей і механізмів, які забезпечують формування сучасних адекватних організаційно-функціональних структур державного інституційного регулювання, для виокремлення яких ще не віднайдено сталих та домінуючих дефініцій.

### Список використаної літератури

1. Григор'єв Г. С. Теоретико-методологічні засади державного регулювання фінансово-економічних процесів в умовах глобалізації: моногр. Херсон : Олдіплюс, 2017. 380 с.
2. Ohmae K. The End of Nation- State. Free Press. 1995. P.5,20.
3. Ohmae K. Putting Global Logic First. HBR. 1995. P. 119
4. Chari V. V. and Kehoe P. Modern Macroeconomics in Practice: How Theory Is Shaping Policy. *Journal of Economic Perspectives*. 2006. V. 20. № 4. Fall.
5. Mankiw N. G. The Macroeconomist as Scientist and Engineer *Journal of Economic Perspectives*. 2006. V. 20. № 4. Fall.
6. Старостенко Г. Г., Булгаков Ю. В. Бюджетна система: навч. посібник. Київ : Центрнавчальної літератури, 2006. 240 с.
7. Манделл Р. Эволюция международной валютной системы. Проблемы теории и практики управления. 2000. № 1. С. 44-49 ; № 2. С. 17-23.
8. Манделл Р. А. Динамика адаптации мирового валютного рынка при фиксированном и плавающим обменных курсах. Этот изменчивый обменный курс : сб. ст. ; пер. с англ. Москва : Дело, 2001. С. 117-54.
9. Mundell Robert A. De la surévaluation du dollar canadien. *L'Actualité Economique, Société Canadienne de Science Economique*. 1991. Vol. 67(1). Pp. 5-36.
10. МВФ зробив китайський юань частиною міжнародного валютного кошика. URL: [https://zaxid.net/mvf\\_zrobiv\\_kitayskiy\\_yuan\\_chastinoyu\\_mizhnarodnogo\\_valyutnogo\\_koshika\\_zdr\\_n1405355](https://zaxid.net/mvf_zrobiv_kitayskiy_yuan_chastinoyu_mizhnarodnogo_valyutnogo_koshika_zdr_n1405355) (дата звернення 15.15.2019).
11. Побережець О. В. Теоретико-методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства : монографія. Херсон : Видавництво : Гринь Д. С., 2016. 500 с.

Стаття надійшла 17.10.2019 р.

**О. Ю. Головченко,**

главный специалист отдела иностранных судов  
Департамента международных споров  
Министерства юстиции Украины,  
ул. Драгоманова, 40-а, кв. 63, г. Киев, 02068, Украина  
e-mail: ok.holovchenko@gmail.com

## **ПРИОРИТЕТНЫЕ АСПЕКТЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОТКРЫТОЙ ЭКОНОМИКИ В СОВРЕМЕННЫХ ТРАНСФОРМАЦИОННЫХ УСЛОВИЯХ**

В статье исследуются приоритетные аспекты государственного институционального регулирования открытой экономики в современных трансформационных условиях. Обосновано, что эволюция макроэкономической теории должна осуществляться не с позиции возникновения и развития различных теоретических направлений, а с точки зрения отдельного исследования теоретической основы и комплекса определенного круга вопросов, затрагивающих непосредственно институциональное регулирование национальной макроэкономической среды. Доказано, что современные национальные государства становятся локальными единицами власти в международной глобальной системе, в которой определяющую роль играют денежно-кредитные рынки и транснациональные предпринимательские структуры. Определены основные приоритеты глобальных транснациональных субъектов хозяйствования. Выяснено, что регулирование процессов в макроэкономической среде в условиях перманентного турбулентности и под влиянием значительных рисков актуализировало задачу всестороннего исследования сверхсложных, турбулентных, мультилатеральной и многоуровневых взаимозависимостей процессов глобализации и государственного институционального регулирования. Доказано, что в современных реалиях развития национальной макроэкономической среды приоритет должен быть отдан инструментам денежно-кредитного направления в системе государственного институционального регулирования открытой экономики. Выделены приоритетные цели современной денежно-кредитной политики в национальной макроэкономической среде.

**Ключевые слова:** государственное институциональное регулирование; денежно-кредитная политика; глобализация; макроэкономическая среда.

**O. Y. Holovchenko**

senior specialist of Foreign Litigation Section,  
International Disputes Department,  
Ministry of Justice of Ukraine,  
st. Drahomanov 40-a, apt. 63, Kyiv, 02068, Ukraine  
e-mail: ok.holovchenko@gmail.com

## PRIORITY ASPECTS OF STATE INSTITUTIONAL REGULATION OF OPEN ECONOMY IN MODERN TRANSFORMATION CONDITIONS

Priority aspects of the state institutional regulation of an open economy under contemporary transformational conditions are explored in the article. It is substantiated that the evolution of macroeconomic theory should be carried out not from the point of view of origin and development of different theoretical directions, but from the point of view of a separate study of the theoretical basis and complex of a certain range of issues that affect directly the institutional regulation of the national macroeconomic environment. It is proved that modern nation-states are becoming local units of power in the international global system, in which money markets and transnational business structures play a decisive role. The main priorities of global transnational businesses are identified. It was found that the regulation of processes in the macroeconomic environment in the conditions of permanent turbulence and under the influence of significant risks actualized the task of a comprehensive study of the complex, turbulent, multilateral and multilevel interdependencies of globalization processes and state institutional regulation. It is proved that in the current realities of the development of the national macroeconomic environment, priority should be given to monetary policy instruments in the system of state institutional regulation of an open economy.

The methodological basis of the article is a set of methods, including methods of scientific cognition, analysis and synthesis, systematization and scientific abstraction. The scientific basis of the conducted researches is the scientific work of domestic and foreign scientists in the field of state institutional regulation of open economy in modern transformational conditions.

Regulation of processes in the macroeconomic environment in the conditions of permanent turbulence and under the influence of significant risks has actualized the task of comprehensive study of the complex, turbulent, multilateral and multilevel interdependencies of globalization processes and state institutional regulation. Therefore, awareness of the dynamics of their interconnection and interaction is of particular importance for deepening understanding of current trends in the development of mechanisms and models of state institutional regulation and theoretical and methodological substantiation of the implementation of institutional interventions in the national environment. One of the debating issues is the adequacy of the national monetary policy in the context of globalization and the choice of the exchange rate formation mode on which its effectiveness depends. A floating exchange rate regime in the national macroeconomic environment is desirable for the country's economy and stimulates the development of a competitive environment. A significant direction of global shifts is the change of power systems, models and mechanisms that ensure the formation of modern adequate organizational and functional structures of state institutional regulation, for the separation of which have not yet found stable and dominant definitions.

The priority objectives of the current monetary policy in the national macroeconomic environment are identified.

**Key words:** state institutional regulation; monetary policy; globalization; macroeconomic environment.

## References

1. Hryhoriev, H. S. (2017). Teoretyko-metodolohichni zasady derzhavnogo rehulivannia finansovo-ekonomichnykh protsesiv v umovakh hlobalizatsii: monohr. [Theoretical and methodological principles of state regulation of financial and economic processes in the conditions of globalization: monogr.]. Kherson : Oldiplius. [in Ukrainian].
2. Ohmae, K. (1995). The End of Nation- State. Free Press. Pp. 5-20.
3. Ohmae, K. (1995). Putting Global Logic First. HBR. Pp. 119
4. Chari, V. V. & Kehoe, P. (2006). Modern Macroeconomics in Practice: How Theory Is Shaping Policy. *Journal of Economic Perspectives*, V. 20, 4, Fall.
5. Mankiw, N. G. (2006). The Macroeconomist as Scientist and Engineer. *Journal of Economic Perspectives*, V. 20, 4, Fall.
6. Starostenko, H. H. & Bulhakov Yu. V. (2006). Biudzhetna systema: navch. posibnyk [Budget system: manual]. Kyiv : Tsentri navchalnoi literatury. [in Ukrainian].
7. Mandell, R. (2000). Evoliutsiia mezhdunarodnoi valiutnoi systemy [Evolution of international monetary system]. *Problemy teorii i praktiki upravleniia*. – Problems of theory and practice of management, 1, Pp. 44-49 ; 2, Pp. 17-23. [in Russian].
8. Mandell, R. A. (2001). Dinamika adaptatsii mirovogo valiutnogo rynku pri fiksirovannom i plavaiushchem obmennykh kursakh. Etot izmenchivyi obmenyi kurs [The dynamics of adaptation of the world currency market at fixed and floating exchange rates. This volatile exchange rate]. Moskva : Delo. [in Russian].
9. Mundell, Robert A. (1991). De la surévaluation du dollar canadien. *L'Actualité Economique, Société Canadienne de Science Economique*, Vol. 67 (1), Pp. 5-36.
10. MVF zrobyv kytaiskyi yuan chastynoiu mizhnarodnoho valiutnogo koshyka [The IMF has made the Chinese yuan part of the international currency basket]. Retrived from : [https://zaxid.net/mvf\\_zrobiv\\_kitayskiy\\_yuan\\_chastinoyu\\_mizhnarodno-go\\_valyutnogo\\_koshika\\_zdr\\_n1405355](https://zaxid.net/mvf_zrobiv_kitayskiy_yuan_chastinoyu_mizhnarodno-go_valyutnogo_koshika_zdr_n1405355) [in Ukrainian].
11. Poberezhets, O. V. (2016). Teoretyko-metodolohichni ta praktychni zasady doslidzhennia systemy upravlinnia rezultatamy diialnosti promyslovoho pidpriemstva : monohrafiia [Theoretical, methodological and practical principles of research of the system of management of results of activity of industrial enterprise: monograph]. Kherson : Vydavnytstvo : Hrin D. S. [in Ukrainian].